

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Masthugget, G2201, yta TK, Göteborg

Hansson, Anton; Linderson, Hans

2023

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Hansson, A., & Linderson, H. (2023). *Dendrokronologisk analys av Masthugget, G2201, yta TK, Göteborg*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2023:35). Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

05 Maj 2023

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2023:35
Anton Hansson & Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV MASTHUGGET, G2201 YTA TK,
GÖTEBORG

Uppdragsgivare: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ, Slakthusgatan 8A, 415 02, Göteborg.
Org nr. 769627-0987 (kontaktperson: Jeanette Gustavsson, jeanette.gustavsson@riogbg.se). Projekt G2303

Område: Göteborg **Prov nr:** 19370-19410, 19453-19463 **Antal sågprov:** 52

Dendrokronologiskt objekt: Masthamnsgatan (19370, 19372-19378, 19381-19392, 19398-19399, 19453-19454, 19457-19462), Första långgatan (19371, 19379-19380, 19393-19395, 19463), Kommersen (19396-19397, 19400-19409), Johannesplatsen? (19410), Oscarsgatan (19455-19456)

Resultat:

Dendro nr:	Provnr; kontext	Trädslag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Proveniens A – Halland B – Västra Götaland C – Småland (Mer vågat dateringsförslag inom parantes) ST – samma träd
19370	282355; 6064	Gran	53	W	1746	V 1746/47	B
19372	282351; 6074	Gran	20	W	Ej datering		
19373	25776; 6100	Gran	84; 3	W	1883	V 1883/84	B
19374	25777; 6100	Tall	54	Sp 38, Nära W	Ej datering		
19375	26415; 6144	Tall	59	Sp 39, W	1857	V 1857/58	C
19376	26414; 6145	Gran	56	W?	1858	1858-1863	B; (V 1858/59)
19377	26412; 6146	Gran	28	W	(1776)		(V 1776/77)
19378	26413; 6146	Gran	53; 3	W?	1777	1777-1782	B; (V 1777/78)
19381	26754; 6176	Gran	43	W	1767	V 1767/68	B
19382	28022; 6231	Gran	61	W	1777	V 1777/78	B
19383	27982; 6232	Gran	54	W	1777	V 1777/78	B
19384	27981; 6235	Gran	78	Nära W	1777	1777-1782	B
19385	282361; 6236	Gran	123	Nära W	1773	1773-1778	B
19386	28250; 6254	Gran	36	W	1776	V 1776/77	B
19387	28251; 6254	Gran	59; 3	W	1776	V 1776/77	B
19388	28252; 6254	Gran	41; 1	W?	Ej datering		
19389	28266; 6268	Gran	70; 3	W	1758	V 1758/59	B
19390	282367; 6268	Gran	63	W	1757	V 1757/58	B
19391	28265; 6269	Gran	30+1	Nära W	(1759)		(1760-1765)
19392	282357; 6269	Gran	47	Nära W	(1761)		(1761-1766)
19398	31096; 6443	Gran	46	W?	X		
19399	31116; 6444	Gran	35	W	X+1		
19453	37900; 6648	Tall	42	Sp 24, W?	Ej datering		
19454	37899; 6650	Gran	25	W	Ej datering		
19457	38023; 6713	Gran	22	W	Ej datering		
19458	37997; 6717	Tall	74	Sp 45, Ej W	Ej datering		

19459	37998; 6717	Tall	82	Sp 47, Nära W	1781	1781-1786	B
19460	282417; 6718	Tall	52; 3	Sp 33, W	Ej datering		
19461	282414; 6728	Tall	53	Sp 31, Nära W	1754	1754-1759	A
19462	29662; 6733	Gran	84; 3	W?	1758	1758-1763	B (V 1758/59)
19371	25425; 6068	Gran	49	W	1789	V 1789/90	B
19379	26510,1; 6156	Gran	45	W	(1733)		(V 1733/34)
19380	26510,2; 6156	Gran	34	W	(1733)		(V 1733/34)
19393	29644; 6355	Gran	29	W	Ej datering		
19394	282353; 6378	Tall	47	Sp 34, W	Ej datering		
19395	35060; 6394	Gran	107	W	(1744)		(V 1744/45)
19463	252924; 6757	Gran	68	W	1795	V 1795/96	B
19396	35315; 6397	Gran	52	W	1771	V 1771/72	B
19397	35536; 6432	Tall	63	Sp 43, W	1771	V 1771/72	C
19400	32930; 6493	Tall	44	Sp 29, W	Ej datering		
19401	282359; 6494	Gran	54	W	1765	V 1765/66	B
19402	35534; 6546	Gran	40	Nära W	Ej datering		
19403	35535; 6546	Gran	25	W	Ej datering		
19404	35316; 6570	Gran	54	W	1771	V 1771/72	B
19405	35371; 6593	Gran	46	W	1757	V 1757/58	B
19406	35407; 6593	Tall	34+1	Sp 25, Nära W	Ej datering		
19407	36640; 6601	Gran	66+1	Nära W	1772	1773-1778	B
19408	36669; 6602	Gran	57	W	1773	V 1773/74	B
19409	36753; 6604	Gran	60	W	1773	V 1773/74	B
19410	29085; 6667	Gran	65	W	1788	V 1788/89	B
19455	29682; 6690	Gran	49	W	Ej datering		
19456	29771; 6698	Gran	58+1	Nära W	Ej datering		

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Masthamnsgatan (19370, 19372-19378, 19381-19392, 19398-19399, 19453-19454, 19457-19462)

Prov 19370, från byggnad på tomt 54 har daterats till **vinterhalvåret 1746/47**.

Prov 19389-19390 från timmerkista tomt 61 har daterats till vinterhalvåret **1758/59** respektive **1757/58**. Samtida med dessa två prover är prov 19461-19462 från timmerkistor och är daterade till **1754-1759** respektive **1758-1763**.

Virket till en ensam stolpe på tomt 57, prov 19381 har avverkats **vinterhalvåret 1767/68**.

Ett större antal prover dateras till 1770-talet:

-Prov 19378 från tomt 54 daterad till **1777-1782** samt att prov 19377 från samma kontext med ett mindre säkert dateringsförslag på vinterhalvåret 1776/77.

-Virket till prov 19383-19385 från timmerkista i piren tomt 60 samt prov 19382 har avverkats **vinterhalvåret 1777/78** om ett gemensamt fällningsår förutsätts.

-Prov 19386-19387, stolpar i tomtgräns tomt 60/61 dateras till **vinterhalvåret 1776/77**.

Prov 19459, timmerkista sänkverkspiren har daterats till **1781-1786**.

Två prov från tom 54, stockar i leran, prov 19375-19376 har daterats till **vinterhalvåret 1857/58** respektive **1858-1863**. Prov 19373 från pålråd i tomt 55 har daterats till **vinterhalvåret 1883/84**.

Dessutom har prov 19391-19392 mindre säkra dateringsförslag 1761-1765 om ett gemensamt fällningsår förutsätts. Prov 19398-19399 har daterats till år X respektive X+1. Detta år X har dock ej gått att knyta till ett kalenderår.

Första långgatan (19371, 19379-19380, 19393-19395, 19463)

Prov 19371, pirkant tomt 55 har daterats till **vinterhalvåret 1789/90** medan prov 19463, rustbädd byggnad tomt 63 har daterats till **vinterhalvåret 1795/96**.

Prov 19379-19380 har ett mindre säkert dateringsförslag vinterhalvåret 1733/34 medan prov 19395 har ett mindre säkert dateringsförslag vinterhalvåret 1744/45.

Kommersen (19396-19397, 19400-19409)

Prov 19405, grundläggning tomt 71/72 har daterats till **vinterhalvåret 1757/58** medan prov 19401, påle tomt 69 har daterats till **vinterhalvåret 1765/66**.

Prov 19396-19397 från rustbädd tomt 71 samt prov 19404 från rustbädd tomt 72 har daterats till **vinterhalvåret 1771/72**. Prov 19407-19409 från rustbäddar tomt 72 har daterats till **vinterhalvåret 1773/74** om ett gemensamt fällningsår förutsätts.

Johannesplatsen? (19410)

Prov 19410 rustbädd tomt 78 har daterats till **vinterhalvåret 1788/89**.

Oscarsgatan (19455-19456)

Inget av proven har gått att datera.

Beskrivning av tabellen ovan

"Dendroididentitetsnummer", är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

"Antal år", årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med "+n".

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen "ew" eller "lw" dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

"splint, vankant, bark" indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). "nära vankant" uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten ("ej sp") anges en så kallad "efterdatering" (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges sp=0 menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

"Datering av yttersta årsring i provet", är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges "ej datering". Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

"Beräknat fällningsår" här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.